

Vejen til faglig kommunikation

Samarbejdsaftale om sprogudvikling for flersprogede social- og sundhedselever med dansksproglige udfordringer

Esbjerg Kommune

Billund Kommune

Vardø Kommune

Fanø Kommune

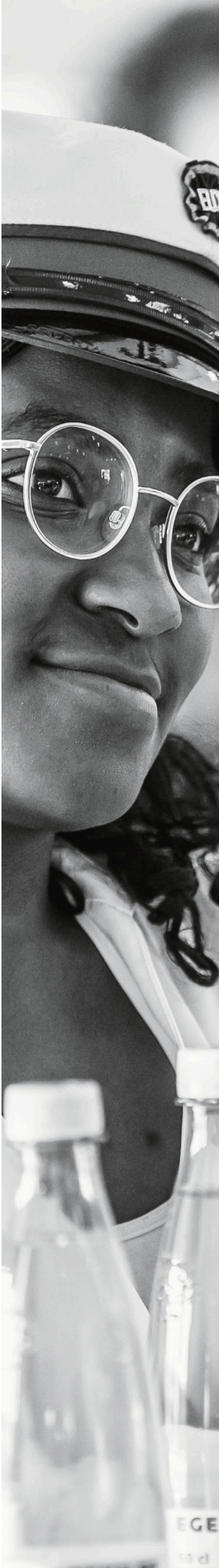
Vejen Kommune

Region Syddanmark

SOSU
ESBJERG

INDHOLDS- FORTEGNELSE

3	Indledning
3	Baggrund for samarbejdsaftale mellem skolen og oplæringen
3	Formål med samarbejdsaftalen
4	Fokusområder, overlevering og organisering
4	Fokusområder for det fremadrettede arbejde
4	Overlevering af screeningsresultater og vurdering af elevens sproglige udvikling
4	Organisering og ansvarsfordeling
5	Grundforløb 2 - organisering og ansvarsfordeling
6	Hovedforløbet - organisering og ansvarsfordeling
7	Samarbejdsaftalen - arbejdsprocessen
8	Kontaktoplysninger på nøglepersoner i skoler og kommuner

*Bilag 1. Overblik over sprogstøtteindsatser på skolen og i oplæringen til flersprogede elever med sproglige udfordringer .
Skole, Oplæring, Oplæring og skole.*

SPROGSTØTTE SAMARBEJDSAFTALE: INDLEDNING

Denne samarbejdsaftale er udarbejdet i fællesskab af oplæringsvirksomhederne i Billund, Varde, Vejen, Esbjerg og Fanø kommuner, Esbjerg / Grindsted Sygehus, psykiatrien region Syddanmark og SOSU Esbjerg.

Formålet er at sikre målrettet sproglig støtte til flersprogede social- og sundhedselever, så de kan styrke deres fagsprog og opnå fuldt udbytte af både skole- og oplæringsforløb.

Aftalen beskriver rammerne for samarbejdet, ansvarsfordelingen mellem parterne og de konkrete indsatser, der iværksættes for at løfte elevernes sproglige kompetencer.

Baggrund for samarbejdsaftale mellem skolen og oplæringen

Det er lykkedes at rekruttere flere elever med et andet modersmål end dansk, derfor SOSU Esbjergs lokale uddannelsesudvalg (LUU) anbefalet, at der udarbejdes en samarbejdsaftale mellem skolen og oplæringssteder som beskriver særlige indsatser og en fælles tilgang til flersprogede elever med sproglige udfordringer.

Regeringsaftalen af den 26. januar 2024¹ har 13 initiativer, der skal bidrage til at styrke kvaliteten på SOSU-uddannelserne, øge rekrutteringen og reducere frafaldet. Ud af de 13 initiativer omhandler initiativ 6 sprogstøtte:

- Skolen er ansvarlig for sprogstøtten gennem hele uddannelsen.
- Sprogstøtten skal kunne følge den enkelte elev både i skolen og i oplæringen.
- Sprogstøtten anbefales at have en varighed på ca. 1,5 time om ugen og indgå i den ordinære skole- og oplæringstid.
- Skolen er ansvarlig for løbende at vurdere, hvornår eleven har opnået tilstrækkelige dansksproglige kompetencer.

Formål med samarbejdsaftalen

- At fremme en helhedsorienteret og koordineret indsats, så en flersproget elev med sproglige udfordringer oplever sammenhæng og kvalitet i sprogstøtten både i skolen og på oplæringsstederne.
- At øge gennemførelsesprocenten på uddannelserne ved at styrke elevens dansksproglige og interkulturelle kompetencer.
- At støtte målgruppen gennem uddannelsesforløbet.
- At skabe overblik over samt koordinere eksisterende og kommende indsatser og initiativer fra skole og oplæringssteder.
- At udvikle indsatser i fællesskab mellem skole og oplæringsstederne på baggrund af erfarings- og forskningsbaseret viden.
- At opnå fælles forståelse for vurdering af elevens dansksproglige kompetencer.

¹ UVM aftaletekst om SOSU uddannelserne 24 januar 2024

SPROGSTØTTE SAMARBEJDSAFTALE: FOKUSOMRÅDER OVERLEVERING OG ORGANISERING

Fokusområder for det fremadrettede arbejde

- Alle parter afdækker, hvilke behov for sprogkompetencer der eksisterer i egen organisation og forsøger at imødekomme disse, så vi sikrer en helhedsorienteret sprogstøtteindsats.
- Alle parter forpligter sig til at deltage i relevante samarbejdsfora vedr. sprogstøtteindsatsen. Et af disse kunne være en vidensdelingsgruppe med repræsentanter fra oplæringssteder og skole, som arbejder med elevernes sprog i praksis, og dermed kan bidrage til sammenhæng i sprogstøtteindsatsen.
- Både skole og oplæringssteder skal have større fokus på overgange i uddannelsen for elever med dansk som andetsprog. Her kan vi med fordel have særligt fokus på de elever, som kommer fra Work in Healthcare og har et særligt støttebehov både i overgangen til GF2 og til hovedforløbet.
- Der laves nogle mindre afprøvninger af sprogstøtteindsatser, hvor skolen følger nogle af de mest sprogligt udfordrede elever i både skole og oplæring.

Overlevering af screeningsresultater og vurdering af elevens sproglige udvikling

Jf. forvaltningsloven §28 underskriver eleven ved forløbets start en samtykkeerklæring, som giver tilladelse til, at screeningsresultater og vurderinger af elevens sproglige udvikling kan deles med arbejdsgiver. Resultaterne af sprogscreeningerne og vurderingerne indgår derefter i den samlede vurdering af elevens videre uddannelsesforløb og den fremtidige sprogstøtteindsats.

Organisering og ansvarsfordeling

I Kommunen/Regionen har den uddannelsesansvarlige det overordnede ansvar for:

- At sikre relevant kompetenceudvikling af oplæringsvejledere
- At forankre samarbejdsaftalen på oplæringsstederne
- At sikre kvaliteten af sprogstøtteindsatsen i oplæringen

På skolen deler Uddannelsesleder, læringsvejleder, DSA-lærer og faglærer, ansvaret for at sikre kvaliteten af sprogstøtteindsatsen på det operationelle plan på skolen.

GRUNDFORLØB 2

ANSVAR- OG OPGAVEFORDELING

Oversigt over hvilke opgaver de forskellige samarbejdspartnere varetager i forhold til elevens screening og sprogstøtte

Læringsvejleder

Der foretages en "National sprogscreening af EUD-elever - uden fritekst" af ansøgerne. Screeningen er en del af en rammeaftale og foretages af en læringsvejleder. Det samlede resultat og observationer fra udførelsen af screeningen videregives til uddannelsesvejlederne.

Det er læringsvejlederen, som har ansvaret for afklaring af relevant sprogstøtteindsats (Se bilag 1) ved hjælp af EUD-screeningen med efterfølgende samtale og sikrer, at uddannelsesvejledere og lærere informeres om, hvilke elever der deltager i sprogstøtteindsatsen.

Sprogstøtteindsatsen starter på GF2. Læringsvejlederen følger op på sprogstøtteindsatsen for den målgruppe som vedrører flersprogede elever med sproglige udfordringer, på GF2 ved hjælp af EUD-screening for at afklare behovet for den videre sprogstøtteindsats i overgangen til hovedforløbet.

Uddannelsesvejleder

Uddannelsesvejlederen bruger resultatet i den individuelle samtale med ansøgeren for at kvalificere ansøgerens videre forløb, både i forhold til overgangen til GF2 og i forhold til overgangen til hovedforløbet eller evt. supplerende undervisning.

HOVEDFORLØBENE ANSVAR- OG OPGAVEFORDELING

På hovedforløbet samarbejder læringsvejleder, uddannelsesvejleder, lærere og oplæringsvejleder om, hvilke elever der har behov for at deltage i erhvervsrettet andetsprogsdansk (EA-dansk) eller anden sprogstøtte. Dette sker via overlevering på holdmøderne på skolen eller ved henvendelse fra oplæringen. Formålet med dette samarbejde er at skabe sammenhæng i elevens sproglige udvikling.

Læringsvejleder

Læringsvejlederen koordinerer med uddannelsesvejlederen og adm. sekretær om, hvilke elever der er visiterede, og eleven får et tilmeldingsbrev om sin visitering til EA-dansk.

Gennem uddannelsen foretager læringsvejlederen i samarbejde med oplæringen en løbende vurdering af elevens sproglige udvikling. Dette sker med anvendelse af en indgangsspecifik SOSU-screening.

Den indgangsspecifikke SOSU-screening foretages, når eleven starter på hovedforløbet:

- 14 dage inde i skoleperiode 1a både på SSH og SSA

Opfølgende screening foretages:

- 14 dage efter start på 2. skoleperiode på SSH
- 14 dage efter start på 3. skoleperiode på SSA

Læringsvejleder aftaler med holdlærere til de pågældende elever, præcis hvor og hvornår screeningerne vil finde sted. Ligeledes sørger læringsvejleder for registreringer af resultater og tilbagemeldinger om resultater til elever og uddannelsesvejledere. Resultater for kursister, der er ansat i Vardekommune, vil blive sendt til uddannelsesleder (PT Winnie) og sprogstøttekoordinator (PT Søren) screeningerne.

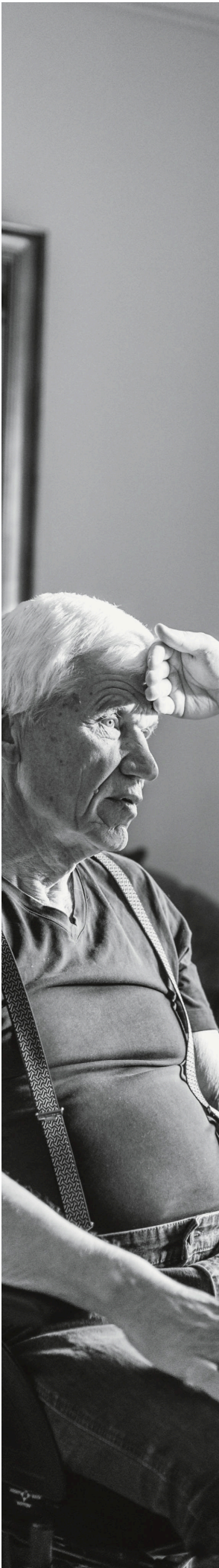
Uddannelsesvejleder

Uddannelsesvejleder koordinerer mellem oplæring og læringsvejlederen.

Uddannelsesvejlederen indskrifter den visiterede sprogstøtte i elevens uddannelsesplan. Uddannelsesvejlederen følger op på fravær for de elever, der er visiteret til EA-dansk og har kontakten til eleven og oplæringen. 6 uger før den somatiske oplæring skal der gives besked om, hvilke elever der er visiteret til EA-dansk eller andre sprogaktiviteter i oplæringsperioden.

Oplæringen

Oplæringen beslutter, om elever, der har andet modersmål end dansk og som er sprogligt udfordret, skal indgå i den sprogstøtteindsats, der foregår på skolen (EA-dansk), og/eller deltager i en lokal sprogstøtteindsats i oplæringen. Hvis eleven ikke deltager i en sprogstøtteindsats på skolen, dokumenterer oplæringen sammen med eleven i elevens uddannelsesbog, hvilken indsats der gives. Vurderingen af elevernes sproglige udvikling laves ud fra de kriterier, som er lavet i samarbejde mellem skole og oplæring.

SAMARBEJDSAFTALEN ARBEJDSPROCESSEN

1. version af samarbejdsaftalen er godkendt 17.1.25 af samarbejdsgruppen:

- Uddannelsesleder Pia Toft Bornich, SOSU Esbjerg
- Uddannelsesleder Anette Helga Ipsen, SOSU Esbjerg
- Uddannelseskonsulent Ulla Kappel, Esbjerg - Grindsted Sygehus
- Uddannelseskoordinator Tina Dahl Thisgaard, Billund Kommune
- Uddannelseskonsulent Sidsel Lindholm, Esbjerg Kommune
- Næstformand social og sundhedssektorformand Arne Højvang Jensen, FOA
- Uddannelseskoordinator Rianne van Santen, Vejen Kommune
- Sprogmentor Søren B. Hansen, Varde Kommune

Justering af samarbejdsaftalen

Fremadrettet evalueres og tilpasses aftalen én gang årligt og godkendes af koordineringsgruppen, som består af uddannelsesansvarlige fra kommunerne/regionen samt uddannelsesvejledere fra SOSU Esbjerg.

Evalueringen og godkendelsen finder sted hvert år i 3. kvartal.
Næste evaluering og godkendelse gennemføres i 3. kvartal 2025.

Kontaktoplysninger på nøglepersoner i skoler og kommuner

Skole	Sprogstøttekoordinator på skolen	Opgave
SOSU Esbjerg	SOSU: Trine Høy Berthelsen DSA-lærer og læringsvejleder Thb@sosuesbjerg.dk EA-dansk Dagmar Okkels Madsen Dam@sosuesbjerg.dk	Resultatet af screeningen kombineret med en individuel samtale anvendes i et samarbejde mellem skolen og oplæringen til at visitere eleven til den rette uddannelse og til at etablere relevante sprogstøtteindsatser Tovholder for EA dansk
		.
Oplæringssted	Sprogstøttekoordinator i oplæringen	Opgave
Vejen Kommune	Rianne van Santen eldva@vejen.dk	
Billund Kommune	Tina Dahl Thisgaard tida@Billund.dk	
Varde Kommune	Søren B. Hansen sreh@varde.dk	
Esbjerg Kommune	Sidsel Lindholm sh99@esbjerg.dk	
Esbjerg Sygehus	Ulla Kappel ulla.kjaergaard.kappel@rsyd.dk	
Fanø Kommune	Herdís Gregersen bgplhg@fanoe.dk	
Psykiatrien, Region Syddanmark	Helene Juel helene.juul@rsyd.dk	

Bilag 1. Overblik over sprogstøtteindsatser på skolen og i oplæringen til flersprogede elever med sproglige udfordringer

Formålet med dette fælles overblik er at have et dynamisk redskab, som gør det muligt at dele og hente viden om indsatser i skole og oplæring.

Skole

Navn på forløbet		
Kort beskrivelse af forløbet	Grundforløb	Hovedforløb
På GF2 SOSU og SSH-uddannelsen implementeres der i 2025 en sprogmentorordning på SOSU Esbjerg. Ordningen har til formål at styrke flersprogede elevers sproglige kompetencer, faglige selvtillid og motivation for at gennemføre uddannelsen. Eleverne visiteres til ordningen af læringsvejlederne, som også udarbejder en individuel mentorplan med afsæt i Sprogmentorhåndbogen. Mentormøderne foregår i mindre grupper på op til fem deltagere og finder sted i skoleperioderne som en integreret del af undervisningsforløbet.	X	X
EA-dansk SOSU Esbjerg tilbyder alle SSH og SSA-elever, som er flersproget og har sproglige udfordringer, at deltage i EA-dansk (erhvervsrettet andetsprogsdansk). Visiteringen til EA-dansk er i et tæt samarbejde med eleven, oplæring og uddannelsesvejleder og indsatsen fremgår af elevens personlige uddannelsesplan. EA-dansk finder sted torsdage mellem kl. 12.10-14.10 for elever i skole og kl. 13.00-15.00 for elever i oplæring. EA-dansk varetages af fagkompetente lærere, der med udgangspunkt i elevernes behov har fokus på kommunikation, fremstilling, læsning, kultur og samfund.		X

Faget "Broen til fagsprog" udgør 2 timers ugentlig sprogstøtte og er integreret i den almindelige undervisning for alle elever på GF2 SOSU. For de elever, der tilhører målgruppen i samarbejdsaftalen om sproglig støtte, gennemføres en supplerende sprogscreening ca. 4 uger før grundforløbsprøven. Formålet er at vurdere elevens sproglige progression og afdække behovet for videre sprogstøtte i overgangen til hovedforløbet.	X	
--	---	--

Oplæring

Navn på forløb			
Kort beskrivelse af forløbet	Oplæringssted Kommune	SSH	SSA
SOSU-dansk for elever i skole. Hver tirsdag kl. 14.00 til 15.30 i Medborgerhuset	Varde Kommune	For alle elever	For alle elever
SOSU-dansk for SSH-elever i oplæring. Hver onsdag kl. 13.30 til 15.00 – Online undervisning	Varde Kommune	For alle SSH-elever inkl. grundforløb	
SOSU-dansk for SSA-elever i oplæring. Hver torsdag kl. 13.30 til 15.00 - Online undervisning	Varde Kommune		For alle SSA-elever inkl. grundforløb
Mentorstøtte samt individuel danskundervisning for alle flersprogede elever – besøg på alle vores virksomheder samt SOSU-skolen i Esbjerg	Varde Kommune	For alle	For alle
SOSU-APP som gerne må bruges i oplæringen	Varde Kommune	For alle	For alle
Mentorstøtte ved fællesvejledninger	Varde Kommune	For alle	For alle
Der er installeret APP-Writer på alle computere	Varde Kommune		
Fysisk undervisning 2 timer om ugen på SOSU Esbjerg	Esbjerg Kommune	X	X
Ekstra dansk i samarbejde med Give/Grindsted sprogskole. I oplæring, ekstra dansk hver torsdag = 3 timer	Billund Kommune	X	X
Dansk gennem AOF	Vejen Kommune	X	X
Sprogmentor gennem Røde Kors for alle flersprogede med børn, som er i gang med uddannelse	Vejen Kommune	X	X

Oplæring og skole

Navn på indsats				
Kort beskrivelse af indsats	Oplæring og skole	SSH	SSA	
Fælles kriterier for vurdering af elevens sproglige udvikling gennem screening		For alle elever	For alle elever	
PIXI indeholdende enkle redskaber til at understøtte elevernes sproglige udvikling i oplæring og skole		For alle elever	For alle elever	